

Het spotvogeltje en de poes

door JOH. BREEVOORT.

Klein Jantje (men noemt het kleine vlugge beestje ook wel het vertaalsmannetje) zat lustig te zingen in den populier bij de sloot. Hij heette eigenlijk het spotvogeltje, want 't leek wel of 't leuke beestje met alles op de wereld den spot dreef. Alle vogels deed hij na, hij probeerde het tenminste, dat schetterde en ratelde en kwinkelerde maar. Nooit verloor hij den moed. Al was 't in den afgeloopen zomer zoo gloeiend warm geweest, dat alle andere vogeltjes aemechtig zwegen, met zijn stukkeduit stukkeduit, afgewisseld door een onnoemelijk aantal andere toontjes liet hij zich vroolijk uit de hoogste populieren-kruinen hooren.

Dan zacht, dan snerpend, altijd lustig tiereliede 't spotvogeltje maar door, hij had ook zooveel plezier in zijn leven.

Nu vielen de bladeren al in menigte van de boomen en dwarrelden neer in den stormwind op den vochtigen grond, 't werd al koud en de donkerheid viel elken dag vroeger over de aarde. Heel veel vogels waren al lang vertrokken, de bonte kraaien begonnen reeds te komen, kleine Jantje zeurde niet over zijn eenzaamheid, was heelemaal niet bang voor die groote grijze en zwarte beesten. Het kleine rakkertje wist zich zoo vlug als water en zong zijn hoogste liedje uit.

Daar zag klein Jantje iets met zijn levendige kleine oogjes, die als kraaltjes schitterden. Een heel klein beestje met 'n zacht mollig velletje, 'n lief kopje en vier kleine pootjes. Dat was geen bontekraai, dat wist hij zeker. Nieuwsgierig fladderde klein Jantje naar beneden. Ziezoo, nu zat hij op de leuning van de brug over de sloot, nu kon hij net goed dat aardige fluweelen diertje zien, dat lag te slapen in het raamkozijn.

Stukkeduit stukkeduit, lokte het spotvogeltje. Dat luie schepseltje daar moest zijn kopje eens oplichten, eens rondkijken

hoe mooi het hier in den tuin was. Kijk, hier groeiden de vlierbessen zacht en sappig, waarop hij zoo dol was. Er hingen nog enkele peren aan de boomen, die waren ook lekker. En wat scheen de zon vroolijk en ruischte het windje door den altijd murmelenden populier.

Stukkeduit, stukkeduit, riep klein Jantje en hij begon een leven te maken van geweld, hij deed den vink, het sijsje, den spreeuw en de merel na. 't Was mooi zoo. Hij zong met alle macht alsof hij zoo gauw mogelijk klaar wou zijn om dien luiaard daar wakker te krijgen.

Daar opende de kleine poes eindelijk de slaperige oogje en luisterde naar 't vroolijk vogelliedje. Hè, 'n vogeltje. Kijk, daar zat het, half opgericht, het snaveltje wijd open, zoodat je het roode tongetje en 't kleine keeltje duidelijk zien kon.

Opeens was 't kleine katje klaar wakker. Welk 'n mooi

vogeltje, geel en vlug, zijn lijfje bewoog. Kijk, nu kwam 't hierheen, zette zich op den vliertak vlak bij hem.

Klein Jantje schetterde maar voort, alsof hij met klein poesje praten wilde. Zoo, ben je daar. Je bent ook maar 'n klein beestje, zeg. Wat heb je 'n mooi wit fluweelen velletje en lieve zachte pootjes. Klein Jantje zat te wiegelen en te draaien, klein poesje vond 't aardig.

Ze rekte zich uit. Ging overeind zitten, sprong toen van het kozijn en liep naar den vlierboom. Klein Jantje, heelemaal niet bang, bleef zitten schateren en klein poesje luisterde met plezier, tot er een klein meisje uit de kamer naar buiten kwam en poesje in haar schortje lei. Toen liep zij met poes over de werf, aaide zijn kopje, en zei dat 't kleine katje een lief beestje was.

Klein Jantje, het spotvogeltje, vond het ook een aardig diertje. Hij had het heel den zomer zoo vreeselijk druk gehad. Eerst 'n vrouwtje zoeken. Dat was 'n heel werk. Hij moest wel duizend liedjes zingen eer hij een vrouwtje vond die alleen naar hem luisteren wou. Daar waren zooveel vogeltjes die een wijfje zochten. Toen 't eenmaal gelukt was een vrouwtje te vinden, moest hij toch 'n huisje gaan bouwen om in te wonen. Eerst sliep klein Jantje maar ergens in 'n hoekje van een boomtak of in een boom, maar dat kon toch niet meer als je 'n vrouwtje hebt! Toen aan 't nestje bouwen. 't Vrouwtje hielp ijverig mee, heel ijverig, telkens rustte hij eens en dan zong hij zijn mooiste liedjes voor haar, want je kunt toch niet altijd werken.

Later was 't vrouwtje in dat mooie zachte nestje eitjes gaan leggen, o zoo klein en zoo warm. Nu moest Klein Jantje al heel hard gaan werken, want 't wijfje mocht niet van de eieren af. Dan worden zij koud en kon er nooit een klein jong vogeltje in het eitje groeien.

Nog later kwamen de eitjes uit, pikten de jonge beestjes de schaaltes door. O, o, wat waren dat voor hongerhalzen, die kleine spotvogeltjes. Zooveel wormpjes en vliegjes en mugjes kon klein Jantje niet aansleepen of de nog kleinere Jantjes riepen piep, piep, piep, piep, we willen nog meer.

Gelukkig kon, toen de kleintjes wat grooter werden, ook moeder mee helpen zoeken, dan moesten die rakkertjes in dat nestje maar voorzichtig zijn. Ze waren niet altijd voorzichtig. Er was er wel eens een over den rand van het nest geklommen en pardoos naar beneden gesmakt. Dood natuurlijk. Ja, dat heb je van je onvoorzichtigheid, zei het spotvogeltje. Maar het mannetje hield niet van treuren, hij zong en werkte maar toe. Stukkedit, stukkeduit, tierelierelier. Als je in zoo'n buitengewoon mooi nestje geboren wordt, moet je er maar tevreden in blijven tot je ouders je vliegen leeren, dacht hij. De kleintjes zaten in de zonnige warme dagen toch heerlijk in dat zachte, aardige nestje.

Dat vliegen leeren was ook een heele inspanning voor Klein Jantje geweest. Je moest zorgen, dat de jonge vogeltjes niet vielen. Ze altijd weer opvangen, gedurig natrippelen als ze op den grond uitrustten. Ze soms 'n duwtje geven en bij hen vliegen, hen tegen de boomen leeren opklimmen.

Maar nu was al dat werk gedaan, de kinderen waren groot. Zijn vrouwtje was op een kwaden dag weggevlogen, hij wist heusch niet waarheen en hij bekommerde er zich ook niet veel over.

Het spotvogeltje kwinkeleerde maar en zong en speelde en dacht: ik wou dat dit aardige beestje uit de vensterbank maar weer terugkwam.

De kleine poes kwam terug, kwam iederen morgen terug.

't Werd een vast spelletje. 't Poesje in 't kozijn, 't vogeltje op de brugleuning, poesje onder den vlierboom, 't vogeltje op een vliertak. 't Was zoo mooi! Soms kwamen de eenden door de sloot zwemmen of kefte Bello voor het huis. Spotvogeltje zag alles gebeuren van zijn hoogen tak, lachte en schaterde over poes, die niet bij hem komen kon.

Maar poes kon ook wel klimmen. Hij rende wel eens tegen den vlierboom op, doch net wanneer hij den tak bereikt had, waarop spotvogeltje zat te zingen vloog het Klein Jantje met een plagerig stukkeduit weg.

't Werd winter. Klein Jantje zong niet zoo lustig en hartsochtelijk meer. De nachten waren koud en lang. 't Ging,

vriezen. Maar zoodra het zonnetje scheen zag je 't vogeltje n den vlierboom. Wat kon 't goed klauteren met z'n kleine pootjes, in een wip tegen den hoogen boomstam op. Dan riep hij poes met zijn vroolijk stemmetje. Zijn beweeglijk kopje glansde in de zon, hij wou nog wel pret maken met poes.

Poes groeide hard in den winter: van 'n klein diertje was hij 'n stevig katje geworden met scherpe nageltjes en flikkerende oogjes. Maar klein Jantje was heelemaal niet bang voor poes. Ze hadden immers in 't najaar en heel den winter zooveel pret samen gemaakt. Dan ging Klein Jantje in 't gras zitten, poes nam een sprong: „Mis poes!” schaterde Klein Jantje. „Mis poes!”

Klein Jantje werd brutaal en overmoedig, hij ging al dicht bij zitten. Eens zelfs probeerde hij plaats te nemen op poesjes kop. Maar toen schrikte 't spotvogeltje toch 'n beetje, want ze zag heel eventjes de scherpe klauwtjes van poes.

„Spotvogeltje, je bent een domoor”, zei 'n oude, wijze kraai op een witten wintermorgen tegen Klein Jantje. „Je bent 'n domoor. Je moet nooit spelen met iemand die sterker is dan jij.”

„Ja, maar ik ben vlugger”, sprak 't spotvogeltje tegen: „Poes zal me nooit pakken.”

„Zeg dat niet, een kat is een gevaarlijk beest. Ik heb 't gister nog gezien. Toen kroop poes onder een zak. De boerin had kruimeltjes gestrooid, de musch kwam eten. Dan vloog hij onder den zak vandaan en 'k heb 't driemaal gezien, dat hij een musch pakte en levend verscheurde. 't Was een ijselijk gezicht.”

Spotvogeltje pikte eens in de sneeuw, draaide zijn kopje om en kwinkelerde zoo vroolijk hij kon: „Stukkeduit. Parg, parg, parg, parg,” stak hij den gek met de bontekraai.

„Nu als je dan niet hooren wil, moet je maar voelen,” zei de kraai geërgerd: „Als je niet luisteren wil wat 'n oude, wijze kraai je vertelt! Ik heb langer dan jij op de wereld geleefd en ben in andere landen geweest. 'k Heb veel meer ondervinding dan jij, die nooit hier uit de buurt komt. Wat denk je wel. Moet je me nog bespotten toe?”

„Parg, parg, parg, piet, piet, piet, piet,” tierelierde klein Jantje, nu zou hij die schreeuwerige musschen eens na gaan doen. Hij kon 't ook wel. Laat die ouwe kraai maar praten!

De kraai vloog weg. Net sloop poes langzaam en statig het huis uit. 't Was 'n mooie witte kat geworden met roode oogen.

Zóó had klein Jantje poes gezien of hij fladderde in een vaart naar beneden, in de zachte mollige sneeuw. Zoo'n prettig leuk spelletje iederen morgen. Zij sprongen en fladderden en renden het heele erf over. Dan in den boomgaard, dan achter den hooiberg, dan bij de stallen.

Nooit gaf klein Jantje poes kans hem te naderen. Wel wachtte hij lang, erg lang, eer hij opvloog, maar altijd was klein Jantje weg en schaterde dan hoog in den boom of op 't dak zijn levenslust uit.

„Dat spotvogeltje, dat Klein Jantje,” zei de boer ineens op een morgen, „ik wou dat ik het die kleine rakker aan zijn verstand kon brengen, hoe gevaarlijk dat spelletje is.”

„Hier, onvoorzichtig beest,” riep ze, „hier zijn wat kruimeltjes, eet ze gauw op. Voort poes, wil je 't wel eens laten om op dat kleine beestje te loeren.”

Spotvogeltje kwam al heel gauw met nog heel wat musschen op het eten af. De vrouw had poes in huis gelaten. De vogels hadden honger. Nu de sneeuw zoo dik op de aarde lag konden zij nergens eten vinden dan in den hooiberg. En daar zat niet veel meer in. De grond lag overal bedekt en geen mugje vloog er in de kou.

Spotvogeltje pikte haastig de kruimpjes weg. De musschen snauwden wel nijdig tegen hem met hun vinnig piet, piet, maar ze dorsten hem toch niet aan. Die arme sijsjes mochten niet mee eten, die pikten zij half dood. Maar Klein Jantje zou ze pikken! Die pikte met alle macht terug!

Weldra had Klein Jantje zijn buikje vol en vloog heen.

Poes zat voor het raam achter de ruiten en keek met flikkerende oogjes naar al die etende vogeltjes.

„Je bent een ondeugend dier”, zei het dochttertje van de boerin. Dat kleine spotvogeltje speelt voor zijn plezier, maar jij bent valsch. Als je Klein Jantje krijgt verscheur je hem.

Poes keek 't vrouwtje eens aan en gaf kopjes. 't Meisje, verteederd, streek poes over den kop en poes begon tevreden te spinnen.

De volgende week dooide het, de sneeuw leek eene papperige, grauwe massa en de zwarte boomtakken drupten. Geen zonnetje verscheen; de wind woei guur en vochtig over de aarde en deed de menschen rillen. Klein Jantje voelde zich heelemaal niet in zijn schik vandaag. Al die mooie schitterende sneeuw weg, die nattigheid vond hij niets prettig, de lucht stond zoo zwart en grijs: 't regende. Maar kom, hij was heelemaal geen vogeltje om te treuren. Eerst eens wat eten opscharrelen. Kijk, de kippen kregen net 't graan, dat lustte hij ook wel. Wanneer hij zijn buikje dik gegeten had zou hij wel vroolijker worden, met een leeg maagje voel je je zoo slap.

Kijk, waarlijk, daar weken de wolken 'n beetje opzij, 't werd lichter in den hooge. "Ou 't zonnetje doorkomen?" 't Klein Jantje tjlpte al van de et. Dan werd 't toch goed. O, daar kwam poes ook, zijn sp .kameraadje. Stukkeduit, stukkeduit, riep hij overmoedig. Poes keek naar Klein Jantje, nam een sprong boven op de kippenren, 't spotvogeltje zat al lang op den vliertak en juichte. Poes holde naar den vlierboom, klauterde tegen den stam op. Klein Jantje vloog in den appelboom, poes sprong van den vliertak op den appeltak. Klein Jantje fladderde in den populier, poes miauwde van nijd, want zoover kon hij niet springen.

Klein Jantje onvervaard, vloog naar beneden in de zachte sneeuw, poes sprong naar hem toe. Klein Jantje fladderde net op.

„O Moe”, riep het boeremeisje voor het raam van het huisvertrek. „O moe, Klein Jantje is weer bezig met de kat, Moe, poes is valsch, kijkt-ie slaan met zijn staart!”

De boerin tikte tegen het raam om poes te roepen. Zij zelf hoestte zoo erg, dokter had haar verboden naar buiten te gaan. Ook haar dochtertje was 'n beetje verkouden.

„Bet, Bet”, riep de boerin tot de meid, die achter in het boenhok werkte, „loop jij eens gauw om en haal die kat weg, want dat Klein Jantje gaat er zeker aan.”

De boerendeern kwam binnen met boos gezicht, „'k Ben net aan 't karnen, vrouw, en zoo warm. Kijk 's hoe 'k zweet!”

„O-o-o!” gilde opeens het dochtertje. „O-o!”

„Daar heb je 't al!” riep de boerenvrouw vol meelijden, „daar heb je 't al!”

Het spelletje van Klein Jantje was in dien tijd doorgegaan, in den boomgaard onder de boomen bij de aalbessenstruiken. Klein Jantje ging plagend zitten, poes sprong hem na. Eenmaal! Tweemaal! De derde maal fladderde Klein Jantje een seconde te laat op. Poes greep hem met zijn van jachtlust bevende klauwen met de scherpe nageltjes. Klein Jantje schudde het kopje nog in de vreeselijke verschrikking.

De boerin dacht niet aan haar hoesten en de meid niet aan haar warm-zijn en het kind niet aan haar verkoudheid. Alle drie stormden zij 't huis uit, den boomgaard in. De meid wierp een steen naar poes.

De kat rende heen met Klein Jantje in zijn bek, de scherpe tandjes stijf gezet in 't zachte geluwe vogellijfje.

„Zoo'n valschaard”, siste de meid.

„Kom, laten we maar naar binnen gaan”, zei de boerin huiverend.

„'t Helpt toch niet meer. Klein Jantje is dood.”

Moeder en dochtertje liepen weer naar binnen, de meid achtervolgde poes en kwam weldra met het doode vogeltje terug.

Zijn kopje hing slap, zijn veertjes waren bebloed, de oogjes gesloten.

„Arm Klein Jantje”, beklagde het meisje.

„Je bent ook bitter onvoorzichtig geweest”, zei moeder. „De kat is nu eenmaal een roofdier, hij hunkert naar warm bloed.”

„Och Vader, kijk nu eens naar Klein Jantje”, zei 't dochtertje tot haar Vader, die net binnen kwam om koffie te drinken.

„'t Is net gebeurd zooals u altijd gezegd hebt, de kat heeft hem eindelijk gepakt.”

„Onthoudt het maar heel je leven”, antwoordde Vader, terwijl hij het doode beestje tusschen z'n vingers nam. „Speel

nooit met het gevaar. Zoo iets komt onder de menschen ook wel voor."

Buiten zat in den kalen appelboom de bonte kraai die heel deze gruwelijke geschiedenis uit de hoogte had gadeslagen. „Parg, parg, parg, parg”, klaagde hij droef. „Parg, parg, parg. Arm spotvogeltje, had je maar geluisterd naar die ouwe kraai, die 't zoo goed met je meende.”

Een uurtje later had de kleine meid een zakje genaaid en het vogeltje met een paar steentjes er bij er in gestopt.

„Ziezoo Bet, gooi het beestje nu maar in de sloot. Vader zegt, de aarde is veel te hard bevroren om een grafje voor Klein Jantje te spitten.”

Zoo kwam Klein Jantje aan zijn einde.

En weken achtereen hoorde je het leutig „stukkedit, stukkeit” niet meer, tot dat de lente kwam en andere spotvogeltjes hun nestje bouwden op de boerderij.

